

Příspěvek k poznání hub a hlenek Frýdlantska (severní Čechy)

Contribution to the knowledge of fungi and slime molds in the Frýdlant region (northern Bohemia)

Jiří ROTH

Jiráskova 4211, CZ – 430 03 Chomutov; e-mail: jiri.roth@worldonline.cz

Abstract. Records of fungi and slime molds obtained in the Frýdlantská pahorkatina hills and the adjacent part of the Jizerské hory Mts during the summer school of field botany in 2008 are provided. In total, 41 species of fungi and 2 species of slime molds are reported.

Key words: Fungi, Mycetozoa, Frýdlantská pahorkatina hills, Jizerské hory Mts, Czech Republic

ÚVOD

V době konání botanického minikurzu na Frýdlantsku ve dnech 28. června až 2. července 2008, který uspořádala Severočeská pobočka České botanické společnosti ve spolupráci s Krajským úřadem Libereckého kraje a Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR, střediskem Liberec, jsem se věnoval kromě botanického pozorování také sledování výskytu hub a hlenek. Uvedený soupis nalezených druhů může přispět k poznávání mykoflóry zdejšího kraje. Přírodní poměry zkoumané oblasti popisuje Sýkorová (2010).

Houby a hlenky byly určovány na místě, bylo zapsáno jejich místo výskytu a některé druhy byly sebrány pro přesnější identifikaci a jako položka do herbáře a jsou uloženy v Chomutovském oblastním muzeu. Nomenklatura druhů uvedených v seznamu je podle Hagara et al. (2001). Na sběru vzorků se podíleli i někteří další účastníci exkurzí.

SEZNAM A CHARAKTERISTIKA LOKALIT

Popis a číslování lokalit je podle Sýkorové (2010). Doplněny jsou další dvě lokality, které Sýkorová (2010) neuvádí: zámecký park ve Frýdlantu (33) a okolí Ferdinandova (34).

4. Hajniště (5057c): niva Ztraceného potoka mezi silnicí a soutokem s Lomnicí, 400-408 m n. m., 29.VI.2008. Potoční luh Ztraceného potoka je tvořen převážně olší (*Alnus glutinosa*), břízou (*Betula pendula*) a jeřábem (*Sorbus aucuparia*). Tyto dřeviny byly hostitelem většiny nalezených lignikolních, ale i mykorhizních druhů.
5. Ludvíkov pod Smrkem (5057c): okraj lesa (původně doubrava) na severním úbočí Chlumu cca 1,5 km západně od obce, přecházející ve svahu v jehličnatý les, 410-480 m n. m., 29.VI.2008.
6. Raspenava – Peklo (5057c): výslunná travnatá stráž pod lesem na Dubovém vrchu severně od osady, cca 440 m n. m., 29.VI.2008. Dubobukový les při úpatí přechází ve smrčinu.
9. Raspenava – Peklo (5157a): okraj lesa na východním svahu Pekelského vrchu a navazující pastvina na jeho jižním úbočí nad Raspenavou, 430-440 m n. m., 29.VI.2008. Východní svah Pekelského vrchu tvoří doubrava, zatímco na severní straně je převaha buku (*Fagus sylvatica*).
12. Horní Pertoltice (5056b): Šálkův rybník a podmáčená louka pod hrází, 316 m n. m., 30.VI.2008. Břehový porost tvořený duby (*Quercus* sp.), topoly (*Populus* sp.), jeřábem (*Sorbus aucuparia*) a křovinami, např. bezem černým (*Sambucus nigra*). Tomuto biotopu odpovídají i nalezené druhy hub.

18. Pertoltice (5056a): lesní cesta a okolní les cca 0,75 km sz. od obce směrem k Polním Domkům u Černous, 250-300 m n. m., 30.VI.2008. Les má charakter doubravy, v níž se vedle dubu vyskytuje ve větším množství buk (*Fagus sylvatica*), lípa (*Tilia cordata*) a smrk (*Picea abies*).
19. Pertoltice (5056a): svažité lesní palouk vzdálený cca 0,5 km od jižního okraje lesního komplexu mezi Pertolticemi a rybníční soustavou V Poli, vlevo od lesní cesty ze směru od Pertoltic (viz předchozí lokalita), 260 m n. m., 30.VI.2008.
27. Frýdlant – Harta (5056c): údolí Smědě a navazující svahový les cca 1,5 km sz. od Frýdlantu, 260-300 m n. m., 2.VII.2008.
28. Jizerské hory – Smědava (5157d): horská louka a rašeliniště u parkoviště a navazující úsek modře značené turistické cesty až po odbočku k Pavlině louce, cca 845-1 000 m n. m., 1.VII.2008. Horská louka původně přecházela do smrčiny, což potvrzuje přítomnost tlejících smrkových pařezů.
31. Jizerské hory, přírodní rezervace Na Čihadle (5157c): rašeliniště, 980 m n. m., 1.VII.2008.
32. Jizerské hory, národní přírodní rezervace Jizerskohorské bučiny, údolí Velkého Štolpichu (5157a, c), cca 430-920 m n. m., 1.VII.2008. Horské bučiny s dominantním bukem (*Fagus sylvatica*) a se zastoupením smrku (*Picea abies*).
33. Frýdlant (5056c): zámecký park, 330 m n. m., 12.VII.2008.
34. Ferdinandov (5157a): okolí obce, cca 400 m n. m., 1.VII.2008.

VÝSLEDKY

Přehled zjištěných druhů

Fungi (Houby)

Agaricus augustus 18, 19; *Amanita crocea* 4; *A. pantherina* 18, 19; *A. spissa* 6, 9, 18, 19; *Bjerkandera fumosa* 18, 19; *Boletus erythropus* 27; *Cantharellus cibarius* 18, 19; *Collybia aquosa* 31; *C. dryophila* 5; *Daedalea quercina* 5, 18, 19; *Exidia plana* 32; *Fomes fomentarius* 4, 5, 32; *Fomitopsis pinicola* 31, 32; *Ganoderma applanatum* 5, 6, 9, 12, 18, 19, 32; *Gloeophyllum sepiarium* 31; *Hapalopilus nidulans* 32; *Hirneola auricula-judae* 6, 9, 12; *Hirschioporus abietinus* 31; *H. fusco-violaceus* 18, 19; *Hypoxylon fragiforme* 32; *H. fuscum* 4; *Lactarius obscuratus* 18, 19; *Megacollybia platyphylla* 5, 28; *Osmoporus odoratus* 4; *Phallus impudicus* 18, 19; *Paxillus involutus* 6, 9; *Phellinus igniarius* 4, 12, 34; *Piptoporus betulinus* 4; *Pluteus cervinus* 5, 6, 9; *Polyporus ciliatus* 5; *P. squamosus* 34; *Russula cyanoxantha* 5, 12; *Stereum hirsutum* 5, 18, 19, 32; *S. ochraceoflavum* (= *S. rameale*) 32; *S. rugosum* 6, 9, 18, 19, 32; *S. sanguinolentum* 18, 19, 31; *S. subtomentosum* 4, 5; *Suillus grevillei* 27; *Trametes hirsuta* 4, 18, 19, 32, 34; *T. gibbosa* 33; *Xerocomus chrysenteron* 18, 19.

Mycetozoa (Hlenky)

Fuligo septica 5, 18, 19; *Lycogala epidendrum* 4.

Zhodnocení výsledků

Celkem bylo ve sledovaném území nalezeno 41 druhů hub a dva druhy hlenek, přičemž některé byly sbírány na více lokalitách. Všechny nalezené druhy jsou běžné, ale vzhledem k suchému počasí byl jejich výskyt poměrně málo četný.

Ze seznamu je patrné velké zastoupení lignikolních druhů, jež mohou i v suchém období čerpat živiny ze dřeva stromů nebo pařezů, které v sobě udržují více vody. Za zmínku stojí

velký počet plodnic pevníku plstnatého (*Stereum subtomentosum*) v údolí Ztraceného potoka, rostoucích na padlých olších. Olše, břízy a jeřáby byly hostitelem i dalších lignikolních druhů nalezených na této lokalitě – *Trametes hirsuta*, *Fomes fomentarius*, *Ganoderma applanatum*, ale i mykorrhizních druhů, např. *Amanita crocea* (olše).

Nálezy některých druhů na okraji lesa na úbočí vrchu Chlumu, např. *Daedalea quercina* na dubovém pařezu, *Collybia dryophila* nebo *Russula cyanoxantha*, vykazují vazbu na biotop původní doubravy, přecházející v jehličnatý les.

Všechny druhy se vyskytovaly na obecně známých hostitelích. Běžný choroš lesklokorka ploská (*Ganoderma applanatum*) byl nalezen na mnoha místech, přičemž v Pertolticích u Šálkova rybníka byl zjištěn na mohutném pařezu dubu, na němž bylo dobře vidět zhoubné působení této houby, jejíž plodnice dosahovaly šířky přes třicet centimetrů.

Významným druhem, nalezeným na okraji cesty v lese u Černous, je pečárka císařská (*Agaricus augustus*), která svým vzrůstem patří mezi největší pečárky.

Přestože je počet zjištěných druhů nízký, může přispět do seznamu mykoflóry Frýdlantska, neboť jsem nenašel žádný souhrnný seznam hub z této oblasti. Nálezy běžných druhů v Jizerských horách potvrzují jejich výskyt v této oblasti. Největší množství plodnic bylo nalezeno v údolí Velkého Štolpichu, kde byla relativně vyšší vlhkost vzduchu. Na naplavených hromadách klestí se vyskytovaly lignikolní druhy, zastoupené outkovkami (*Trametes* spp.) a pevníky (*Stereum* spp.).

Poděkování. Děkuji kolegům botanikům P. Bauerovi ml., J. Fickové, Š. Mazánkové, Č. Ondráčkovi a dalším kolegům za pomoc při soupisu nálezů hub. Dále děkuji RNDr. J. Holcovi za cenné připomínky k textu.

LITERATURA

- HAGARA L., ANTONÍN V. & BAIER J. 2001: *Houby*. [Fungi]. Aventinum, Praha, 416 pp (in Czech).
- SÝKOROVÁ J. 2010: Výsledky floristického kurzu na Frýdlantsku (severní Čechy). (Results of the summer school of field botany in the Frýdlant region (northern Bohemia, Czech Republic). *Sborník Severočeského Muzea, Přírodní Vědy*, Liberec, 28: 39–54 (in Czech, English summary).

